

П. Г. Удхаус

Маймунска работа

Халбата тъмна бира размаза една оса, плъпнала по ръката на госпожица Посълтуейт – обичаната от всички нас барманка, та разговорът във „Въдичарски отдих“ се отклони по посока на физическата проява на храбростта.

Самата Халба беше склонна скромно да отмине този въпрос, като твърдеше, че що се отнася до осите, професионалните му задължения на овощар му давали известни предимства пред останалото човечество.

– По време на беритба – заяви Халбата – се е случвало на една слива да кацнат шест зрели екземпляра, да въртят очи и да ме предизвикват на бой.

Господин Мълинър вдигна поглед от своя горещ Скоч с лимон.

– Ами ако бяха горили? – попита той.

Халбата се замисли.

– Шест горили няма да се поберат върху една слива – заяви най-накрая.

– Горили? – озадачи се Ментовият ликьор.

– Аз пък съм сигурна, че дори да беше горила, господин Бънян пак щеше да я размаже – застъпи се за спасителя си госпожица Посълтуейт и загледа с възхита Халбата.

Господин Мълинър се усмихна снизходително.

– Можем само да учудваме – каза той, – че в тези кротки цивилизовани времена жените продължават да боготворят в мъжете героизма. Предложете им богатство, хубост, приятен нрав, фокуси с карти или свирня на банджо – те ще се извърнат презрително, освен ако не са съпроводени с физическа храброст.

– Но защо горили? – повтори въпроса си Ментовия ликьор, който държеше да си изясни всичко докрай.

– Защото си мислех за един мой братовчед, чийто живот крайно се усложни по вина на тези животни. Всъщност преплитането на жизнените пътища на въпросната горила и Монтроуз Мълинър за малко да струва на последния ръката на Розали Биймиш.

Ментовият ликьор съвсем се задръсти.

– Не знаех, че жизнените пътища се пресичат от горили – каза той. – Скоро ще навърша четирийсет и пет, а дори не съм виждал как изглеждат тези животни.

– Може братовчедът на господин Мълинър да е бил ловец на диви животни – предположи един Джин физ.

– Не – отрече господин Мълинър. – Той беше асистент-режисьор във филмовата корпорация „Перфекто-Зицбаум“ в Холивуд, а горилата,

за която споменах, се числеше към актьорския състав на суперпродукцията „Черна Африка“ – епична целулоидна драма за сблъсъка на стихийни първични страсти в едни земи, където силният мъж е сам сред необузданата природа. Залавянето на горилата в родната ѝ джунгла струвала, според вестниците, живота на шест члена на експедицията. По времето, когато започва нашата история, тя се помещавала в яка метална клетка в студиите на „Перфекто-Зицбаум“ със заплата седемстотин и петдесет долара седмично и ангажимент в договора името ѝ да бъде изписано на афишите с букви, неотстъпващи по размер на звездите на филма Едмънд Уигъм и Луела Бенстед.

При нормални обстоятелства (започна господин Мълинър) въпросната горила би била за моя далечен братовчед Монтроуз просто един от хилядите колеги на снимачната площадка. Ако го бяха питали, той би казал, че желае на животното много успехи в избраното поприще на живота, но що се отнася до общуване с него, те били просто кораби, разминаващи се в нощта. Съмнително е дори дали би си направил труда да отиде до клетката му да го види, ако Розали Биймиш не го помолила изрично. Както Монтроуз изтъкнал пред себе си, какъв е смисълът да се разкарваш до разни клетки и да си губиш времето да съзерцаваш горили, след като по силата на служебните обстоятелства така или иначе бил принуден ежедневно да общува с господин Шнеленхамер, президента на корпорацията. Така че спокойно можем да определим отношението му като равнодушно.

Но Розали била една от статистките в „Черна Африка“ и затова проявявала естествен интерес към колегата артист. А тъй като тя и Монтроуз неотдавна се били сгодили, то думата ѝ, естествено, била закон за него. Братовчед ми бил намислил същия следобед да поиграе на дама с приятеля си Джордж Пайбъс от рекламния отдел, но нямало как – отказал се от набелязаното развлечение и придружил Розали до шабквартирата на животното.

Изгарял от желание да ѝ угоди, защото неотдавна се били посдърпали. Розали настоявала да се яви при господин Шнеленхамер и да поиска увеличение на заплатата, а Монтроуз, който си е плах по природа, се офлянквал. Шефът побеснявал при всяко развързване на кесията, та братовчед ми не бил склонен да стане доброволен обект на един от злостните му изблици.

Когато се срещнал с изгората си пред столовата, той с облечение забелязал, че тя е в по-добро настроение. Бъбрела весело за туй-онуй,

докато вървели по пътя си, и Монтроуз тъкмо се поздравявал за липсата на всякакво облаче на хоризонта, когато стигнали целта и пред клетката Монтроуз зърнал капитан Джак Фосдайк, който ръчкал горилата в ребрата с елегантното си бастунче.

Този капитан Фосдайк бил прочут изследовател на диви простори, нает от суперпродукцията за консултант на „Дива Африка“. Фактът, че професионалните задължения на Розали често я сблъскали с него, причинявал на Монтроуз множество притеснения. Не че ѝ нямал доверие, но любовта прави мъжа ревнив, а той знаел какво влечение изпитва слабият пол към високите, жилави, силни, видели всичко авантюристи и изследователи.

Когато приближили, капитанът обърнал взор към момичето и на Монтроуз никак не му допаднала прочетената в погледа му фамилиарност. Още по-малко му допаднала наглата усмивка. И много му се искало, когато разговарял с Розали, да не започва с „А, ето те и теб, моето момиче“.

– А, ето те и теб, моето момиче – казал капитанът. – Дойде да хвърлиш едно око на маймунека, а?

Розали гледала с отворена уста през прътовете на клетката.

– Колко е страшен! – прошепнала тя. Капитан Джак Фосдайк се изсмял безгрижно.

– Хъ! – рекъл и ръгнал още веднъж животното с бастуна си. – Ако беше живяла като мен в дивата пустош, където всеки гледа себе си и се спасява както може, нямаше да те е страх от някаква си горилка. Спомням си как веднъж вървахме с верния ми носач-туземец Млонги по Екваториална Африка и не щеш ли, двама от тези приятели се смъкнаха от едно дърво и взеха да си придават важности, сякаш гората е тяхна. На бърза ръка им дадох да разберат. Бум-бум с пушката за слонове, веднъж наляво, веднъж надясно и хайде още две кожи за моята колекция. С горилите трябва да си твърд. Къде ще вечеряш днес, моето момиче?

– Господин Мълинър ме покани в Браун Дърби.

– Господин кой?

– Това е господин Мълинър.

– А, това ли? – попитал капитанът и изгледал Монтроуз високомерно, сякаш и той току-що се е свлякъл от някое дърво. – Е, тогава друг път.

И като ръгнал горилата за последно, той се отдалечил с пружинираща походка.

Розали мълчала на връщане. А когато проговорила, думите ѝ силно

притеснили братовчед ми.

– Чудесен е, нали? – казаła задъхано. – Имам предвид капитан Фосдайк.

– Да – хладно откликнал Монтроуз.

– Аз го намирам за фантастичен. Толкова е безстрашен. Толкова силен и мъжествен. Помоли ли господин Шнеленхамер да ти увеличи заплата?

– Ъ... не – рекъл Монтроуз. – Аз таквоз... как му се вика? Дебна подходящия момент.

– Капитан Фосдайк не се страхува от господин Шнеленхамер – замислено продължила Розали. – Той го шляпа по гърба.

– Че то и аз не се страхувам от господин Шнеленхамер – засегнал се Монтроуз. – Като нищо бих го фраснал по гърба, ако това би ми свършило работа. Причината, поради която бавя топката е, че в тези финансови дела е необходима тактичност и изчаквателност. Господин Шнеленхамер е зает човек и не е удобно да му се натрапвам с личните си проблеми, когато си има други грижи.

– Ясно – сухо отвърнала Розали и повече не говорили по въпроса. Но Монтроуз продължил да усеща човъркане под лъжичката. Докато споменавала името на капитан Фосдайк, в очите ѝ се появил блясък, а по лицето ѝ се разляла възхита, която никак не допаднала на Монтроуз. Дали пък, питал се той, тя не става жертва на безспорното магнетично привличане на този мъж? Затова решил да се посъветва със своя приятел от рекламния отдел Джордж Пайбъс. Джордж бил осведомен по всички въпроси и сто на сто щял да каже нещо конструктивно по въпроса.

Джордж Пайбъс изслушал разказа му с жив интерес и веднага споделил, че тази история много му напомня за момичето, което обичал и изгубил в град Ди Мойн, щата Айова.

– Зарязя ме заради един боксьор – казал Джордж. – Няма какво да се залъгваме, момичетата си падат по силните сърцати мъже.

Монтроуз усетил как сърцето го присвива.

– Смяташ ли наистина...

– Трудно може да се каже. Не знаем докъде е стигнало увлечението ѝ. Но съм убеден, че време за губене няма и трябва незабавно да начертаям план за действие, който ще те обвие в слава и по този начин ще контрира обаянието на въпросния Фосдайк. Ще посветя цялото си свободно време на проблема.

На другия ден, докато седял с Розали в столовата и споделял с нея

пудинг с месо „Марлен Дитрих“, Монтроуз забелязал, че момичето е в плен на някакви силни чувства.

– Монти – възкликнала тя преди той да е сдъвквал първата хапка, – знаеш ли какво ми каза капитан Фосдайк тази сутрин?

Монтроуз се задавил.

– Ако този тип те е оскърбил – извикал той, – аз ще го... Аз ще бъда крайно раздразнен – заключил разпалено.

– Не ставай глупав. Не е разговарял с мен, а с Луела Бенстед. Нали знаеш, че тя скоро пак ще се жени...

– Странна работа, създаде ли си човек навик, отървяване няма.

– Та капитан Фосдайк я попита защо не вземе да се венчае в клетката на горилата. С рекламна цел.

– Ами? – засмял се Монтроуз от все сърце. Странно хрумване, казал си той. По-скоро откачено.

– А тя му рече, че и през ум не би й минало такова нещо. И тогава на господин Пайбъс, който стоеше наблизко, му хрумна страхотна идея. Дойде при мен и каза защо ние с теб не се оженим в клетката на горилата!

Смехът на Монтроуз увехнал на устните му.

– Ние с теб?

– Да.

– Джордж Пайбъс ли го предложи?

– Да.

Монтроуз вътрешно изстена. Трябваше да се досетя, казал си той, че ще ме Спогети нещо подобно, след като карам рекламен агент да упражнява умствените си способности. Умът на рекламните агенти в киноиндустрията напомня в много отношения супа в евтин ресторант. Желателно е и двете да не ги разбъркваш.

– Помисли си само каква сензация ще бъде! – продължила да се възторгва Розали. – Край на кариерата ми като статистка! Ще започна да получавам роли, и то от най-добрите! В този бизнес без реклама си за никъде.

Монтроуз облизал устни. Били пресъхнали като сахарски пясъци. Мислел си неласкаво за Джордж Пайбъс. Безотговорни приказки като на Джордж, все повече се убеждавал той, причиняват на света половината му неприятности.

– Не смяташ ли обаче – казал той, – че в рекламата има нещо крайно недостойно? Според мен истинският артист трябва да се издигне над евтините номера. Освен това не бива да пренебрегваш и друг, много

съществен елемент от тази история. Говоря за пагубния ефект, който предложената от Пайбъс излагания ще има върху читателите на Историјата. Лично за мен няма нищо по-привлекателно от една кротка венчавка в клетката на горилла, но дали е редно да даваме храна на морбидните вкусове на жадната за сензација публика? Аз рядко се изказвам по важни въпроси и на пръв поглед, като ме види човек, си мисли, че съм лековат и повърхностен, но за мен гражданският дълг е преди всичко в тези трескави модерни времена. Смятам, че всеки от нас трябва да положи усилия да се бори с нарастващата тенденция в обществото към сензационното и нездравото. Твърдо съм убеден, че тъканта на обществото няма да заздравее, докато то е обладано от този ненаситен апетит за сензации. Ако Америка не желае да последва Вавилон и Рим, тя трябва да се върне с наша помощ към нормалността и вменияемостта. Човек с моето скромно положение не може да даде съществен принос, но най-малкото, което мога да направя, е да се въздържа от наливането на масло в огъня, като се жения в клетки на горили.

Розали го гледала и явно не вярвала на ушите си.

– Да не би да отказваш да го сториш?

– Няма да е редно.

– Кажи направо, че те е страх.

– Нищо подобно. Мисля единствено за общественото благо.

– Ясно. Страх те е. И като си помисля само, че бях готова да свържа съдбата си с мъж, който изпитва ужас от някаква си мънзърка горилка.

Монтроуз не можел да пропусне това покрай ушите си.

– Никак дори не е мънзърка! По-скоро бих обрисувал физическата развитост на животното като надвишаваща средното.

– Пазачът ѝ ще бъде отвън с железен прът в ръка.

– Отвън? – замислено попитал Монтроуз.

Розали скочила яростно на крака.

– Сбогом!

– Ама ти не си довършила пудинга!

– Сбогом – повторила тя натъртено. – Сега виждам колко струва твоята така наречена любов! Щом като започваш да ми отказваш и най-малката прищявка преди още да сме се оженили, представям си в какво ще се превърнеш! Радвам се, че навреме разкрих истинския ти облик! Край на годежа ни!

Монтроуз пребледнял, но се опитал да влее малко разум в главата ѝ.

– Но, Розали, сватбеният ден на едно момиче трябва да е нещо, за

което то да си спомня цял живот, да се усмихва унесено при мисълта за него, докато бърше прах, плете мънички дрешки и кърпи чорапи, докато готви вечеря за мъжа си, когото обожава. Трябва да е в състояние да погледне назад и да се пренесе наново в смълчаната църква, да усети благоуханието на лилиите, да чуе тържествените звуци на органа и тънещия глас на свещеника. А какво спомени ще имаш ти, ако изпълниш набелязания план, освен за зловонна маймуна? Помисли ли за това, Розали?

Но тя била непреклонна.

– Или ще се ожениш за мен в маймунската клетка, или изобщо няма да ти стана жена. Господин Пайбъс обеща на всяка цена да ни вкара на първа страница с редакционна бележка, че съвременното момиче е момиче на място въпреки безотговорността, която прозира на повърхността.

– Когато се видим довечера, скъпа, вече ще си променила мнението си.

– Довечера няма да се видим. Ако искаш да знаеш, капитан Фосдайтк ме покани на вечеря и аз смятам да приема.

– Розали!

– Ето това е истински мъж! Когато срещне горила, той ѝ се изсвива в лицето!

– Колко невъзпитано.

– И сто горили не могат да го стреснат. Сбогом, господин Мълинър. Трябва да отида да го уведомя, че съм сгрешила, като съм му казала тази сутрин, че вечерта съм заета.

И тя се изнесла от столовата, а Монтроуз довършил пая си с месо, потънал в нерадостни мисли.

Твърде е възможно (каза господин Мълинър и отпи със сериозен вид от горещия си скоч с лимон, докато замислено оглеждаше компанията) от моите думи да сте си съставили невярна представа за братовчед ми Монтроуз. Ако съм прав, това не ме изненадва. В сцената, която току-що обрисовах, той не се представил в привлекателна светлина и аз си давам ясна сметка за това. Ако подложим на проверка плитките му оправдания, ще установим, подобно на Розали, че са твърде прозрачни. И също като на нея ще ни стане ясно, че е бил ръководен единствено от малодушие и уплах.

Но тук съм длъжен да изтъкна в негово оправдание, че Монтроуз Мълинър си е бил плах и треперлив от дете, вероятно по рождение или

поради липса на някакъв хормон. А работата му като асистент-режисьор само допринесла за вродената му пзливост.

Един от големите недостатъци на асистент-режисьорската професия е, че всичко в нея подпомага придобиването на комплекс за малоченност или за задълбочаването му, ако вече е налице. Към асистент-режисьора неизменно се обръщат с „Ей, ти!“ или, ако става дума за него в трето лице, „онзи тъпанар“. Ако нещо се обърка на снимачната площадка, за това е виновен единствено той и му крещят не само продуцентът и режисьорът, но и изпълнителите на главни роли. На всичкото отгоре трябва да се подмазва на толкова много народ, че в края на краищата започва да наподобява вечно стреснат мекотел заек. Петте години асистент-режисьорсване така били изсмукали жизнените сокове на Монтроуз, че той дори на сън се стряскал и започвал поголовно да се извинява и оправдава.

Затова трябва да изтъкнем като доказателство за голямата му любов към Розали Биймиш факта, че когато след няколко дни налетял на капитан Фосдайк, той го нападнал с ядни упреци. Само любовта би принудила човек да действа по начин, чужд на естествения му темперамент.

Истината е, че за всичко станало той обвинявал единствено капитана. Бил убеден, че нарочно е замътил ума на Розали, като е допринесъл за отклоняването ѝ от набеязаната цел и я накарал да се почувства незадоволена от мъжа, с когото била обещала да се обвърже завинаги.

– Ако не бяхте вие – негодувал Монтроуз, – аз сто на сто щях да я убедя, че това е само преходен женски каприз. Но вие ѝ взехте акъла и сега аз какво ще правя?

Капитанът засукал високомерно мустак.

– Недей да виниш мен, момчето ми. Цял живот мъкна на гърба си проклятието на това фатално привличане, но което стават жертва всички срещнати от мен жени. Горките нощни пеперудки – те пърхат безпомощно край огъня на моята личност и пърлят нежните си крилца. Напомни ми да ти разкажа някой път един крайно забавен епизод, който ми се случи в харема на краля на мбонговците. Има нещо в мен, което е... как му се вика? Хипнотично. Не съм виновен аз, че това момиче неволно ни е сравнило. А след като ни е сравнило, какво е видяло? От една страна мъж с душа от калена стомана, способен да изгледа горилата право в очите и да я подчини на изумителната си воля. А от другата страна – ще се изразя иносказателно, за да не те засегна – вижда един гърчещ се, пълпещ червей. Е, сбогом, момчето ми, приятно ми беше да си побърим. Обичам младите да ми изповядват грижите си.

И с тези думи капитан Фосдайк размахал бастунче и си тръгнал.

Монтроуз постоял известно време и всички остроумни отговори, с които можел да обсипе капитана, се занизали през съзнанието му в бляскава процесия. После обаче мислите му се върнали за кой ли път към извечната тема за горилите.

Не е изключено намеците, пуснати тънко-тънко от капитан Фосдайк, да са пробудили у него нещо, смътно наподобяващо душевна твърдина. Едно обаче е сигурно – преди въпросния разговор той нямал никакво намерение да посети повторно клетката на горилата, тъй като един поглед върху звяра му бил стигнал за цял живот. Ала сега, докачен от калта, метната по него от съперника, той решил да споходи отново добичето. Току-виж при повторен оглед то се оказало далеч не толкова страховито. Подобни неща се били случвали и преди. При първата си среща с господин Шнеленхамер например изгубил ума и дума и за една бройка да си глътне езика. А сега издържал в негово присъствие без дори да припадне.

Тръгнал към клетката и скоро вече си разменял погледи с рунтавата твар. Уви, всяка надежда за разцъфването на една красива дружба увехнала още при първия сблъсък на тези погледи. Страховитите оголени зъби и грозното окосмение го хвърлили в познатото трескаво, да не кажем разтреперано състояние. Залитнал назад и, за да си вдъхне сили, извадил един банан от плика, който носел със себе си от столовата за следобедна закуска. И тогава през съзнанието му проблеснал смътният спомен за някаква поговорка, дочута в далечното детство: горилите никога не забравят. С други думи дръж се човешки с горилите и те ще държат човешки с теб.

Сърцето му подскочило от възбуда. Усмихнал се сърдечно, проврял банана през решетките и радостно установил, че горилата го приела с готовност. Побързал да ѝ подаде и останалите. С по банан на ден ще държа горилата далеч от мен, мислел си той тържествуващо. Щял да черпи животното, докато то получи разстройство, колкото и да му струва това, и по този начин щял да му влезе под косматата кожа до такава степен, че да превърне бракосъчетанието в клетката в безопасно и дори приятно занимание. И чак когато гостенинът му привършил и последния плод, той си спомнил с отчаяние, от което чак му се догадило, че е объркал фактите и поради това цялата му аргументация, основана на грешни предпоставки, се пукала по шевовете.

Слоновете не забравяли никога, а не горилите. Едва сега се сетил. Бил почти сигурен, че за горилите не се споменава нищо във връзка със

еленската памет. Дори не би се учудил, ако тези същества са известни главно с липсата на всякаква памет, та нищо чудно, когато по-късно влезел в клетката, издокаран с панталони на тънки райета и цилиндър на главата, с Розали под ръка, докато оркестърът на студиото изпълнявал „Сватбения марш“, всякакъв спомен за щедро ръсените банани да бъде изцяло изтрит от съзнанието на рунтавелка и тя да откажела да разпознае своя благодетел.

Монтроуз смачкал замислено книжния плик и се извърнал от клетката. Това, казал си той, е краят.

Имам чувствителна душа (продължи господин Мълинър) и не мога да гледам как човешко същество стене под желязната пета на Съдбата. Да оставим подобни нездравни злорадства на руснаците. Затова ще ви спестя подробните описания за душевните терзания на братовчед ми Монтроуз през същия този дълъг ден. Достатъчно е да кажем, че към пет часа се чувствал като хремава жаба, размазана от каруца. Мотаел се безцелно из снимачните площадки в съгъстващия се здрач и имал чувството, че безпросветният сумрак се спуска не над декорите, а над неговия живот.

От това му състояние го извадил сблъсъкът с някакво едро и твърдо тяло и като дошъл на себе си, открил, че се е опитал да мине през стария си приятел Джордж Пайбъс от рекламния отдел. Джордж стоял до колата си и явно се канел да се прибира у дома след дългия работен ден.

Поредното доказателство за кроткия нрав на Монтроуз е фактът, че той не порицал Джордж за ролята, която бил изиграл за смрачилите се перспективи на живота му. Само го изгледал тъжно и попитал:

– Тръгваш ли си?

Джордж Пайбъс скочил във возилото и запалил мотора.

– Да. И знаеш ли защо? Нали помниш онази горила?

С тръпка, която не успял да потисне, Монтроуз признал, че помни горилата.

– Нейният импресарио се оплака – продължил Джордж, – че хвърляме всичките си усилия по рекламата на Луела Бенстед и Едмънд Уигъм. Затова шефът ме извика и ми нареди бързо да измисля нещо. Казах му, че ти и Розали Биймиш ще се жените в клетката, но сега срещнах Розали и тя ми съобщи, че си се отметнал. Не очаквах от теб подобно малодушие, Монтроуз.

Монтроуз се стегнал, за да отговори с достойнство, каквото не чувствал.

– Всеки си има правила, на които подчинява своя живот – рекъл. – Не може да се слугува на алчната за сензация публика...

– Няма значение – прекъснал го Джордж, – защото ми хрумна нещо далеч по-сочно. Ще паднеш, като чуеш. В пет часа горилата ще бъде пусната от клетката и ще заплаши живота на стотици невинни хора. Ако това не я извади на първа страница...

Монтроуз се ужасил.

– Какво говориш! Та този звяр е в състояние да разкъса хората на парчета!

Джордж Пайбъс го успокоил.

– Никой от съществено значение. Всички звезди са уведомени и напуснаха студиото. Също и режисьорите. Предупредихме и шефовете, с изключение на господин Шнеленхамер, който има да довършва нещо в кабинета си. Там, естествено, е в пълна безопасност. Никой още не е успял да влезе в кабинета му, без да чака няколко часа в преддверието. Е, аз да тръгвам – завършил Джордж Пайбъс. – Трябва да се преоблека, че ще вечерям в Малибу.

С тези думи той натиснал газта и бързо-бързо се изгубил в здрача.

След няколко минути Монтроуз, който стоял като вкопан, дочул глъчка в далечината и като хвърлил едно око на часовника си, установил, че е точно пет часът.

Мястото, на което Монтроуз стоял като вкопан, било в онази отдалечена част на студиото, където са постоянните декори. Така че някой режисьор, комуто предстои да заснеме улична сцена в Лондон, да е в състояние тотчас да си осигури Казбата в Алжир, средновековен замък и парижки булевард, които не му вършат никаква работа, но затова пък го изпълват с чувство за доволство, задето студиото се опитва да му бъде от полза.

Докъдето стигал взорът, на фона на вечерното небе се обрисували силуетите на испански хазиенди, английски къщи от шекспирово време със сламени покриви, жилищни сгради в средностатистически американски град, ориенталски базари, африкански колиби и разкошни имения на нийоркския хайлайф. Избрал за свое убежище жилищна сграда в средностатистически американски град поради факта, че тя била не само най-високата, но и най-близкостоящата.

Като всички външни декори, сградата се състояла от досущ като истинска фасада, а отзад представлявала лабиринт от стъпала и платформи. Монтроуз хукнал нагоре по стъпалата, докато стигнал най-

горната площадка, където се скупчил. Все още не бил в състояние да разсъждава членоразделно, но по един замътен начин се гордеел със своята пъргавина и находчивост. Бил убеден, че се е показал достоен за кризисния миг. Не бил запознат с рекорда по изкачване на стъпала със свободно развяваща се горила по петите, но не би се учудил, ако научел, че го е счупил.

Глъчката, която му оказала такова стимулиращо въздействие, сега се усилила и – странна работа – като че ли не се придвижвала, а стояла на едно място. Той хвърлил едно предпазливо око през прозореца на жилищната сграда и с учудване установил, че точно под него се е насъбрала гъста тълпа. А най го озадачил фактът, че всички стояли и гледали нагоре.

Нетипично поведение за тълпа, подгонена от разярена горила, решил Монтроуз.

Крясъците продължили, но Монтроуз не различил нито дума. Една жена, застанала на преден план, имала крайно превъзбуден вид. Размахвала чадър по един такъв невротичен начин.

Цялата тази история, както вече споменах, озадачила Монтроуз. Какво си въобразяват, питал се той и не намирал отговор. Все още разсъждавал на тази тема, когато до слуха му достигнал нов шум.

Плач на бебе.

Трябва да се знае, че предвид модата на филми за безграничната майчина любов, присъствието на бебе – върху снимачната площадка било нещо обичайно и ежедневно. В Холивуд трудно можело да се издири амбициозна майка, която родила-неродила детето, да не го е метнала в количката и да не го е откарвала на бегом в най-близката агенция за набиране на таланти. Още от първия си ден в „Перфекто-Зицбаум“ Монтроуз се бил нагледал на несекващ поток от невръстници, опитващи да се включат в играта. Така че той ни най-малко не се изненадал от факта, че сред присъстващите има и бебе. По-скоро го сащисала близостта на бебешкия рев. Ако акустиката не му погаждала номера, то невръстното отороче би трябвало да споделя с него орловото му гнездо. Вероятността омотано в ритайки пеленаче да изпълзи на такава височина била нищожна, но той все пак мръднал малко встрани да разследва случая.

Не бил направил и три крачки, когато се заковал на място, смразен от ужас. Горилата, обърнала към него космат гръб, се била надвесила над някакъв вързоп. Поредният вопъл му подсказал, че това е самото бебе, и Монтроуз тутакси проумял какво всъщност е станало. От многото четене на списания знаел, че първото нещо, което прави една изпусната

на свобода горила, е да грабне бебе от първата срещната количка и да се изкатери с него на първото срещнато високо място. Това при тях е рутинна процедура.

Ето в какво положение се озовал точно в пет часа и осем минути моят братовчед Монтроуз. Положение, изчислено да подложи на изпитание мъжеството и на най-мъжественя.

Често е казвано за притеснителни, нервни мъже като Монтроуз Мълинър, че внезапен призив към тяхната сърцатост често революционизира целия им нрав. Психолозите обичат да разнищват този факт. С излишна готовност, казват те, сме склонни да опишем като страхопъзльовци онези, които просто са се нуждаели от стимула на отчаяната, спешна неотложност, за да изпъкне на преден план техният дремещ героизъм. Идва, значи, кризата и на мястото на гърчещия се червей се възправя огнедишаш змей.

С Монтроуз, за съжаление, случаят не бил такъв. Деветдесет и девет процента от познатите му биха се изсмели, ако някой им казал, че той би се намесил в делата на избягала горила, за да спаси живота на детето. И биха били прави. Да се оттегли на пръсти, тихомълком, заднешком, затаил дъх, било за Монтроуз въпрос на секунди. Ала именно бързината в случая му погодила гадния номер. Петата му се забила в разкована дъска и той се плюснал по гръб с гръм и трясък. А когато звездите престанали да възпрепятстват зрението му, той се взрял в отвратително лице на горилата.

При последната им среща между тях имало яки железни прътове, но дори тогава, както вече казах, Монтроуз залитнал назад, щом срещнал погледа на страшилището. А сега, когато бил принуден да опознае животното така да се каже отблизо, той изпитал вцепеняващ ужас, какъвто не го бил спхождали в най-страшните кошмари. Затворил очи и взел да се пита от кой ли крайник ще започне да го разкъсва звярът.

В едно нещо обаче бил съвършено сигурен – че сигнал за операцията по разкъсването ще даде нечувано дотогава страховито изръмжаване. Затова когато следващият звук, достигнал до слуха му, се оказало кротко покашликване, той така се съпикясал, че неволно отворил едното си око. При което се оказало, че горилата го наблюдава със странно извиително изражение на грозното си лице.

– Извинете, сър – казала тя, – но случайно да имате деца?

Като чул въпроса, Монтроуз още повече се сачисал. Сетне изведнъж разбрал каква е работата. Явно бил разкъсан на парченца, без да се

усети кога е станало това, и сега пърхал в небесата. Макар че и това обяснение не му допаднало особено, защото винаги се бил надявал горе да няма горили.

Сега обаче бил ред на животното да се учуди.

– А, вие ли сте! Не ви познах веднага. Преди да продължим, искам да ви благодаря за онези банани. Бяха тъй сочни и вкусни. Много обичам да хапвам следобед.

Монтроуз премигнал. Тълпата долу все така вдигала шум, затова озадачението му нараснало.

– Много добре говорите английски за една горила – съумял да изстиска от себе си. И действително езикът на животното се отличавал със завидна за всеки американец чистота.

Горилата обаче махнала небрежно с ръка.

– Е, все пак съм завършил в Оксфорд – заявила тя. – Човек не забравя с лека ръка наученото в Алма Матер. Вие случайно да сте завършили в Оксфорд?

– За съжаление не съм.

– Аз съм от випуск 1926-а. Оттогава къде ли не съм се шлял, но един приятел от цирка ми подсказа, че попрището на горилите не е пренаселено. И трябва да призная, че доста добре се оправям. Първоначалните разноски са доста крути, разбира се – такава кожа не се намира за дребни пенсове, – но иначе почти няма никакви режийни. Разбира се, за да станеш звезда в голяма суперпродукция ти трябва добро импресарио, а моят, добавям с удоволствие, е същинско украшение за професията си. Никой магнат не може да му излезе на среща с глупостите си.

Монтроуз не е от най-схватливите, но все пак постепенно приспособил мисленето си към фактите.

– Значи не сте истинска горила?

– Не, не. Синтетична, така да се каже.

– И няма да разкъсате никого на малки парченца?

– Божичко, човече! За мен добре прекарано време означава да се сгуша на канапето с хубава книга в ръка. Най съм щастлив сред книгите си.

Последните съмнения на Монтроуз го изоставили. Той протегнал сърдечно ръка.

– Приятно ми е да се запозная с вас, господин... – Уодзли-Дейвънпорт. Сирил Уодзли-Дейвънпорт. И на мен ми изключително приятно, господин...

– Мълинър. Монтроуз Мълинър.

Те си стиснали топло ръцете. Изведнъж отдолу гръмнал прегракналият рев на човешкото множество. Горилата подскочила.

– Причината да ти задам въпроса дали имаш деца, е, че се надявах да ме посъветваш как най-добре да процедурам с ревящо бебе. Не мога да му затворя устата. Аз съм си виновен за всичко. Не трябваше да го грабвам от количката. Моят проблем е, че съм прекалено артистичен. Просто не можах да се удържа да не грабна бебето. Усетих... усетих ето тук – продължила горилата и се думнала по гърдите. – А сега какво да правя?

Монтроуз се замислил.

– Защо не го върнеш?

– На майка му?

– Разбира се.

– Да, ама... – задъвкала горилата замислено горната си устна. – Нали видя тълпата? Забеляза ли жената на преден план, дето размахва чадър?

– Тя ли е майката?

– Тя. Знаеш не по зле от мен, Мълинър, на какво е способна ядосана жена с чадър в ръка.

Монтроуз пак се замислил.

– Всичко е наред – казал радостно накрая. – Измислих. Я се промъкни по задните стълби. Никой няма да те види. Тълпата е отпред, а й навън е вече доста тъмно.

Очите на горилата грейнали и тя признателно плеснала Монтроуз по гърба.

– Скъпи приятелю! Точно така! Но бебето...

– Аз ще имам грижата.

– Чудесно! Просто не знам как да ти се отблагодаря. Това ще ми служи за урок в бъдеще да не се поддавам на артиста в мен. Нямах представа какви страхове брах от този чадър. В случай, че не се видим повече, помни, че в Ню Йорк винаги можеш да ме намериш в клуб „Лотус“. Отбий се по всяко време да хапнем и да побъбрим.

А къде била междувременно Розали? Розали стояла до опечалената майка и се опитвала с цялата си убедителност да придума капитан Фосдайк да се втурне да спасява бебето. А капитанът се оправдавал с технически пречки, които го възпрепятствали.

– Бре, да му се не види! – възклищавал той. – Как нямам при себе си моята пушка за слонове и моя верен носач Млонги! Иначе отдавна да

съм показал на тоя звяр къде зимуват раците. Но сега няма как – аз съм с вързани ръце.

– Но вие едва вчера ме уверявахте, че сте душили горилите с голи ръце! – напомнила му Розали.

– Не „го“рили, моето момиче, а „по“рили. Това са подобни на опосуми южноамерикански двуутробни с много вкусно месо – уточнил ловецът на едри зверове.

– Вас ви е страх!

– Страх? Джак Фосдайк да го е страх? Как ли биха ти се изсмели по течението на Долно Замбези, ако можеха да те чуят!

– Страх ви, та чак гащите ви треперят! Вие, които ме съветвахте да нямам нищо общо с мъжа, когото обичам, защото бил с кротък и миролюбив нрав!

Капитан Джак Фосдайк засукал мустак.

– Е, не го забелязвам да се е... – започнал той подигравателно, но млъкнал, тъй като долната му челюст увиснала.

Изад ъгъла на жилищната сграда в средностатистически американски град се задал Монтроуз Мълинър. Вървял изправен, с пружинираща походка, а в ръцете си носел бебето. Спрял за миг, за да позволи на неспирно шракащите фотоапарати да го вземат на фокус, след което продължил към вцепенената майка и пхнал детето в ръцете ѝ.

– Готово! – казал безгрижно и отупал длани. – Не, не, моля ви! Дреболия и нищо повече.

Последното се отнасяло пак до майката, която била коленичила пред него и се опитвала да му целува краката. Действията ѝ били продиктувани не само от майчина любов. Същата сутрин била подписала договор за предстоящия филм „Малки пръстенца“ при седемдесет и пет долара седмичен хонорар за бебето и през всички тези дълги напрегнати минути си мислела как договорът ѝ отива на вятъра.

Розали се метнала, хълцаща, в прегръдките на Монтроуз.

– О, Монти!

– Хайде, хайде. Успокой се.

– Как можам да не те оценя!

– Всички вършим грешки.

– Да, но моята е непростима – взех, че повярвах на този тук – хвърлила тя презрителен поглед на капитана. – Даваш ли си сметка, че въпреки всичките си самохвалства, той пръста си не мръдна, за да спаси горкото дете?

– Нито един пръст?

– Нито един-единствен!

– Лошо, Фосдайк – порицал го Монтроуз. – Много лошо.

– Ха! – казал храбрият капитан, обърнал се кръгом и се отдалечил с небрежна походка. Все така сучел мустак, но какво от това?

Розали запрегръщала Монтроуз.

– Да не си ранен? Страшна ли беше борбата?

– Борба ли? – Монтроуз се изсмял. – И дума не може да става. Борба нямаше. На бърза ръка му дадох да разбере на звяра, че такива не ми минават. От опит знам, че при горилите е много важно да ги приковеш с поглед. Между другото, размислих и си дадох сметка, че не съм прав за твоето намерение да се бракосъчетаем в клетката. Продължавам да отстоявам мнението си, че лично аз предпочитам някоя тиха спокойна църквица, но щом като толкова настояваш...

Розали потреперила.

– За нищо на света. Ще умра от страх.

Монтроуз се усмихнал толерантно.

– Е, какво, пък. Естествено е за деликатното женско съсловие да е направено от по-крехък материал от нас, мъжете. Хайде да си тръгваме. Искам да намина покрай господин Шнеленхамер и да уредя въпроса с увеличението на заплатата. Нали ще ме изчакаш, докато го въвеждам в курса на нещата?

– Герой мой! – шепнела Розали.

КРАЙ

© 1935 П. Г. Удхаус
© 1997 Жечка Георгиева, превод от английски

P. G. Wodehouse
Monkey Business, 1935

Сканиране: NomaD, 2007
Разпознаване и редакция: sir_Ivanhoe, 2007

Публикация:

П. Г. Удхаус
СТРИХНИН В СУПАТА...
И МНОГО ДРУГИ ИСТОРИИ
Английска

Подбор и превод от английски: Жечка Георгиева

Художествено оформление: Момчил Колчев

Печатни коли 38. Формат 84/108/16

ИК „КОЛИБРИ“, София, 1997

Печат: „АБАГАР“ ЕООД, В. Търново

ISBN 954-529-065-X

P. G. WODEHOUSE
Very Good Jeeves
Carry on Jeeves
Young Men In Spats
Eggs, Beans and Crumpets
Meet Mr. Mulliner
Mulliner Nights

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4565>]